

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu C. C. C., M., P., zast. JUDr. Ing. Ľ. N., advokátom, AK, M., Bratislava proti žalovanému A. K., P., T., zast. JUDr. M. S., advokátom, Š., T., o zaplatenie 3 330 544,80,- Sk, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 16 Cb 55/02-292 zo dňa 29. novembra 2005, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 16 Cb 55/02-292 zo dňa 29. novembra 2005 **p o t v r d z u j e.**

Žalovaný je **povinný zaplatiť** žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 69 941,- Sk.

O d ô v o d n e n i e:

Napadnutým rozsudkom krajský súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 330 544,80,- Sk do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že žalobca je oprávnený domáhať sa uspokojenia pohľadávky voči žalovanému len z výťažku predaja ním založenej nehnuteľnosti vedenej na LV č. X. kat. územie T. - parc. č. 953/6 o výmere 560 m² súp. č. 249 a prevádzková stavba - oceľová hala. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý prvé rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil, následne vo veci konal, a to výsluchom zástupcov účastníkov konania, oboznámil sa so skutkovým stavom zisteným doteraz vykonaným dokazovaním, spočívajúcim najmä v listinných dôkazoch, a to zmluvou o úvere, záložnou zmluvou, výpisom LV č. X., písomnými upomienkami, aktuálnym stavom úveru. Zistil, že dňa 2.12.1994 medzi žalobcom /jeho právnym predchodcom/ a obchodnou spoločnosťou F. Č. bola uzavretá zmluva o úvere v zmysle ust. § 497 a nasl. Obch. zák., predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalobcom uvedenej spoločnosti vo výške 3 000 000,- Sk, pri dohodnutej úrokovej sadzbe, výške splátok ako aj lehoty splatnosti celého úveru. Podľa čl. V bol predmetný úver zabezpečený záložným právom nehnuteľnosti, a to oceľová hala s.č. 249, ktorej majiteľom je žalovaný a predmetnú úverovú zmluvu žalovaný aj podpísal. Následne uzavrel žalobca so žalovaným dňa 7.12.1994 zmluvu o zriadení záložného práva na zabezpečenie pohľadávky uzavretej zmluvy o úvere, pričom medzi žalobcom a žalovaným došlo dňa 28.3.1995 k uzavretiu záložnej zmluvy na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o úvere so špecifikáciou založených nehnuteľností podľa čl. II záložnej zmluvy.

Žalovaný v priebehu konania sa odvolával na skutočnosť, že predmetné záložné zmluvy sú neplatné, nakoľko v priebehu konania došlo k zániku v súvislosti so zánikom zabezpečenej pohľadávky, a to zánikom priameho dlžníka, avšak táto skutočnosť vychádzajúc z rozhodnutia odvolacieho súdu bola v ďalšom konaní považovaná za právne irelevantnú.

Ďalšie skutočnosti ohľadne neplatnosti uzavretých záložných zmlúv v súvislosti s ich absolútnou neplatnosťou s poukazom na označenie priameho dlžníka, súd považoval za nedôvodné, nakoľko v záložnej zmluve zo dňa 28.3.1995 je dostatočne špecifikované úverové číslo zmluvy, dátum jej uzavretia, napriek absencii právnej formy priameho dlžníka a v záložnej zmluve zo dňa 7.12.1994 je špecifikované číslo úverovej zmluvy, dátum jej uzavretia, ako aj celé obchodné meno priameho dlžníka.

Súd mal teda preukázané, že uzavreté zmluvy o zriadení záložného práva k zmluve

o úvere zo dňa 2.12.1994 sú platné, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že na ich uzavretie sa žalovaný zaviazal podpisom na predmetnej zmluve o úvere. Žalobca v konaní špecifikoval zostatok istiny, ktorej zaplataenia sa voči žalovanému domáhal, predmetná istina bola kapitalizovaná ku dňu podania žaloby a táto pozostávala z neuhradených splátok čerpaného úveru, úroku z omeškania ako aj zmluvného úroku vo výške 11,3 %. Nakoľko žalobca sa môže zaplataenia uplatneného nároku domáhať len z výťažku predaja založených nehnuteľností, súd rozhodol o ním uplatnenom nároku tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Žalobcovi ako úspešnému účastníkovi konania vzniklo právo na zaplataenie náhrady trov konania, avšak žalobca tieto v lehote troch dní od vyhlásenia rozhodnutia nevyčíslil, súd mu náhradu trov konania nepriznal s poukazom na ust. § 151 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný.

Uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za nesprávny, pretože podľa jeho názoru vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Je nepochybné, že základom pre právne posúdenie tejto veci je odpoveď na otázku, či záložné právo, zriadené na nehnuteľnosť vedenú na LV č. X. k.ú. T. zaniklo zánikom priameho dlžníka - právnickej osoby, pokiaľ táto zanikla bez právneho nástupcu.

Je toho názoru, že zánikom priameho dlžníka, právnickej osoby, bez právneho nástupcu záložné právo zaniklo, preto žalobca nemá aktívnu legitimáciu pre tento spor. Spoločnosť F. Č. V. B., IČO: X., ktorá bola priamym dlžníkom z úverového vzťahu so žalobcom, zanikla výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu, na základe uznesenia Okresného súdu Nitra sp. zn. Sro X., ZPZ 942/Sro/2000 zo dňa 30.6.2000. K tomuto termínu treba teda posudzovať otázku zániku úverového vzťahu a záložného vzťahu. Na rozdiel od súdu sa domnieva, že na tento prípad nemožno použiť ust. § 324 až 343 Obch. zák. V tomto prípade nejde o zánik záväzku jeho splnením, keďže záväzok nesplnil ani priamy dlžník a ani nikto iný za neho. Spoločnosť F. Č. právne zanikla bez toho, aby niekto vstúpil do jej práv a povinností. Tvrdí preto, že úverový vzťah, ktorého bola táto spoločnosť účastníkom, nemôže po právoplatnosti uznesenia súdu o výmaze spoločnosti z obchodného registra ďalej existovať. Pre záložný vzťah, ktorého bol žalovaný účastníkom, to musí mať potom ten dopad, že zánikom úverového vzťahu ako hlavného vzťahu nevyhnutne zaniká aj tento záložný vzťah ako vzťah akcesorický, a to z toho dôvodu, že už nemá čo zabezpečovať.

Z uvedených dôvodov považuje napadnutý rozsudok za vecne nesprávny a navrhuje, aby odvolací súd ho zmenil tak, že návrh zamietne a žalovanému prizná náhradu trov konania.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca.

Uviedol, že na rozdiel od žalovaného je toho názoru, že zánikom dlžníka tento vzťah nezanikol a teda ani povinnosť žalovaného uspokojiť žalobcu zo zálohu. Poukázal na to, že zákonodarca striktne uvádza, kedy dochádza k zániku pohľadávky a v danom prípade k naplneniu jednotlivých podmienok zániku záväzku, či už upravených v § 559 Obč. zák. alebo podľa § 324 Obch. zák. nedošlo, a tak ani nemohlo zaniknúť záložné právo.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že Obchodný zákonník, ktorý je potrebné na tento prípad aplikovať, nepozná zánik dlhu zánikom právnickej osoby /dlžníka/. Nemožno potom usúdiť, že by zánik dlžníka znamenal nemožnosť plnenia jeho záväzku, ak je splniteľný iným spôsobom, teda z poskytnutého zabezpečenia. Navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 10 ods. 2 OSP/ prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP a napadnutý rozsudok z dôvodov jeho správnosti podľa § 219 OSP potvrdil.

Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je právo žalobcu voči žalovanému na zaplatenie 3 330 544,80,- Sk, ktorej uspokojenie je žalovaný povinný strpieť z výťažku predaja nehnuteľností v kat. úz. T., zapísaných na LV č. X. ako parc. č. 953/6 o výmere 560 m², súpisné číslo 249. Žalobca toto svoje právo vyvodzuje z pohľadávky, ktorá vznikla z úverovej zmluvy a ktorú dňa 2.12.1994 uzavrel so spoločnosťou F. Č., V. B. a zo záložnej zmluvy zo dňa 28.3.1995, ktorú uzavrel so žalovaným na zabezpečenie uvedenej pohľadávky z úverovej zmluvy. Základom pre právne posúdenie tejto veci je zistenie, či záložné právo, zriadené žalovaným na nehnuteľnosť vedenú v LV č. X., kat. úz. T. k zabezpečeniu pohľadávky žalobcu zaniklo zánikom priameho dlžníka /právnickej osoby/, pokiaľ táto zanikla bez právneho nástupcu. Záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva.

Účelom záložného práva je iba zabezpečovať pohľadávku, preto záložné právo nemôže samo osebe existovať. Je závislé čo do vzniku i čo do trvania na pohľadávke, ktorú má zabezpečovať /je akcesiou pohľadávky/. Záložné právo ako právo akcesorické teda slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že v prípade ich riadneho a včasného nesplnenia je záložný veriteľ oprávnený zákonom stanoveným spôsobom domáhať sa uspokojenia založenej veci, vrátane príslušenstva. Oprávneným subjektom záložného právneho vzťahu je veriteľ zabezpečenej pohľadávky a povinným subjektom je záložca /vlastník zálohu/, ktorý nemusí byť totožný s dlžníkom obligačného právneho vzťahu,

z ktorého veriteľovi vznikla pohľadávka a dlžníkovi záväzok túto pohľadávku riadne a včas splniť. Záložné právo ako právo akcesorické, sleduje spravidla pohľadávku na zabezpečenie ktorej slúži. Zánik záložného práva upravuje ust. § 151g Obč. zák., ktoré zánik záložného práva vymedzuje zánikom zabezpečenej pohľadávky alebo zálohu, resp. zložením ceny založenej veci záložcom záložnému veriteľovi. Záložné právo môže tiež zaniknúť, ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva alebo uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo v zmluve o jeho zriadení obmedzené. Záložné právo je teda vždy viazané na existenciu pohľadávky, to znamená, že jeho vznik aj zánik sa odvíja od vzniku alebo zániku zabezpečovanej pohľadávky. Ak pohľadávka, ktorá bola zabezpečená záložným právom, zanikne, zaniká aj záložné právo. Záložné právo sa teda viaže na pohľadávku. Z toho vyplýva, že akákoľvek dispozícia s pohľadávkou nemá za následok zánik záložného práva, ale aj po zmenách plní svoju zabezpečovaciu funkciu.

V danom prípade obchodná spoločnosť F. Č., ktorej bol predmetný úver poskytnutý /úverová zmluva č. 430-1011441-199/01 zo dňa 2.12.1994/ bola rozhodnutím konkurzného súdu v zmysle § 68 ods. 2 písm. f/ Obch. zák. zrušená, pričom následne Okresný súd v Nitre dňa 30.6.2000 rozhodol o výmaze tejto spoločnosti z obchodného registra. Zmluva o záložnom práve medzi žalobcom ako záložným veriteľom a žalovaným ako záložným dlžníkom bola uzavretá podľa Obč. zák.

Podľa názoru odvolacieho súdu v predmetnom prípade k zániku zabezpečenej pohľadávky nedošlo. Zánikom právnickej osoby pohľadávka nezanikla. Zánikom právnickej osoby, obligačného dlžníka, dlh nezaniká, teda nezanikol ani záväzok žalovaného ako záložného dlžníka. Teda zánikom dlžníka, ktorého záväzok bol zabezpečený záložným právom, nezaniká zabezpečovaná pohľadávka. Ustanovenie § 324 Obch. zák. nemá nič spoločného so zálohom. Toto ustanovenie nerieši otázku zálohu, ale zánik záväzku jeho splnením. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 OSP a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania. Trovy konania pozostávajú z 3 úkonov poskytnutej právnej služby /prevzatie a príprava, vyjadrenie k odvolaniu z 25.5.2006, účasť na pojednávaní dňa 30.10.2007/ po 19 450,- Sk + 19 % DPH /spolu 23 145,- Sk/, 2x režijný paušál po 164,- Sk a 1x 178,- Sk, celkove v sume 69 941,- Sk /§ 10 ods. 1, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.Z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb/.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 30. októbra 2007

JUDr. Margita Fridová, v.r.
predsedníčka senátu